

Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων

Economic Research

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

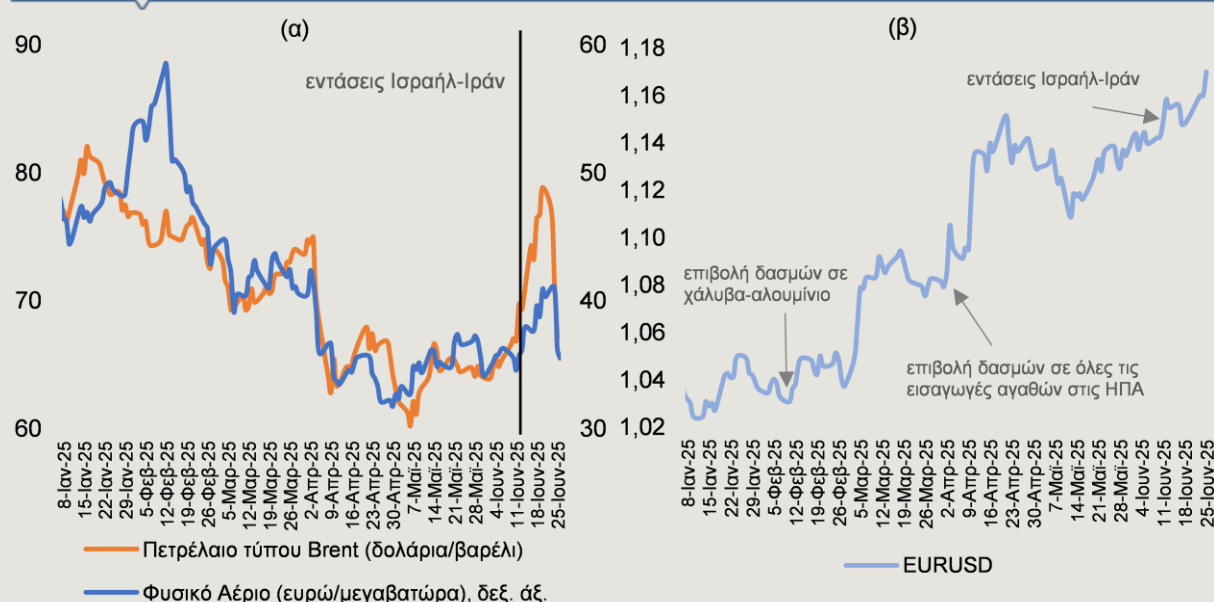
Γεωπολιτική Αναταραχή στη Μέση Ανατολή και Δυνητικά Κανάλια Επίδρασης στην Ελληνική Οικονομία

Η πρόσφατη όξυνση των εντάσεων μεταξύ Ισραήλ και Ιράν, η οποία έλαβε τη μορφή απ' ευθείας σύγκρουσης, αλλά και η εμπλοκή των ΗΠΑ, ενέτεινε την αβεβαιότητα στο ήδη επιβαρυνμένο -μετά την υιοθέτηση πολιτικών εμπορικού προστατευτισμού από τις ΗΠΑ- διεθνές περιβάλλον. Το Ιράν, εκτός από το πυρηνικό πρόγραμμα που υλοποιεί, είναι ένας από τους σημαντικότερους δρώντες στο ενεργειακό πεδίο, καθώς σύμφωνα με εκτιμήσεις διεθνών οργανισμών διαθέτει τα τρίτα υψηλότερα αποθέματα πετρελαίου παγκοσμίως και τα δεύτερα υψηλότερα αποθέματα φυσικού αερίου. Παράλληλα, μαζί με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και το Ομάν ελέγχει τα στενά του Ορμούζ, από τα οποία διήλθε το 2024, το 20% των παγκόσμιων ροών πετρελαίου και υδρογονανθρακικού φυσικού αερίου¹.

Μολονότι διαφαίνεται αποκλιμάκωση της έντασης, είναι χρήσιμο να εξετάσουμε ποια θα ήταν τα δυνητικά κανάλια επίδρασης του δυσμενούς σεναρίου μίας νέας ενεργειακής κρίσης στην ελληνική οικονομία. Αναμφισβήτητο, το ενδεχόμενο κλεισίματος των Στενών του Ορμούζ θα αποτελούσε μία ιδιαίτερα δυσάρεστη εξέλιξη, η οποία θα οδηγούσε, *μεταξύ άλλων*, σε απότομη αύξηση των τιμών της ενέργειας. Η επιλογή εναλλακτικών διαδρομών θα είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση του μεταφορικού κόστους και καθυστερήσεις στην αλυσίδα εφοδιασμού. Το Ιράν είχε κατά το παρελθόν απειλήσει με κλείσιμο των Στενών, ωστόσο δεν έχει πραγματοποιήσει ποτέ αυτή την κίνηση υψηλού ρίσκου, καθώς σε αυτό το ενδεχόμενο θα δέχονταν πλήγμα και οι ιρανικές εξαγωγές πετρελαίου. Ενδεχομένως αυτός είναι ο κύριος λόγος που η αντίδραση των αγορών παρέμεινε σχετικά ήπια κατά τη διάρκεια της σύγκρουσης. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Υπηρεσίας Πληροφοριών Ενέργειας των ΗΠΑ, το 2024, το 84% του αργού πετρελαίου και το 83% του

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Εξέλιξη τιμών πετρελαίου τύπου Brent και φυσικού αερίου (α) και ισοτιμίας ευρώ-δολαρίου (β)

Πηγή:
Bloomberg

υγροποιημένου φυσικού αερίου που διακινήθηκε μέσω των Στενών του Ορμούζ κατευθύνθηκε στις ασιατικές αγορές, ενώ περίπου το 90% των ιρανικών εξαγωγών πετρελαίου κατευθύνθηκε στην Κίνα².

Τιμές πετρελαίου, Πληθωρισμός και Εμπόριο Αγαθών

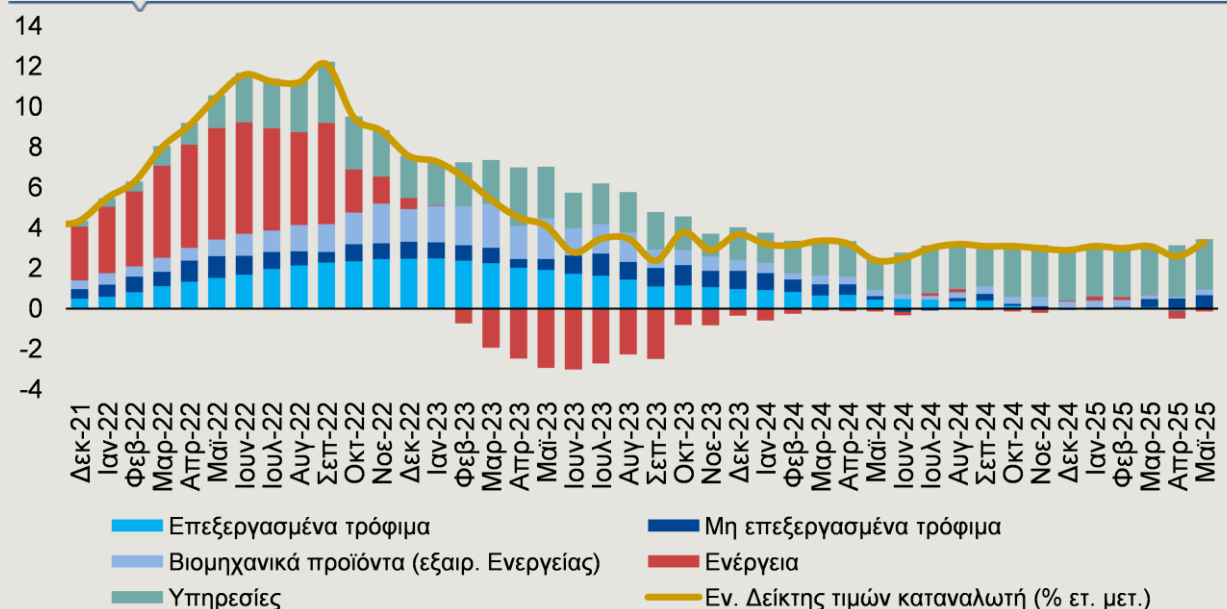
Η τιμή του πετρελαίου Brent, αν και κατά τη διάρκεια της ημέρας στις 23 Ιουνίου έφθασε να διαπραγματεύεται στα 81 δολάρια/βαρέλι, κινήθηκε έκτοτε πτωτικά κλείνοντας στις 25 Ιουνίου στα 67,7 δολάρια/βαρέλι, χαμηλότερα σε σύγκριση με την έναρξη των εχθροπραξιών. Το φυσικό αέριο αντίστοιχα έκλεισε στις 25 Ιουνίου στα 35,5 ευρώ/μεγαβατώρα έχοντας μειωθεί κατά 2% στο ίδιο χρονικό διάστημα (Γράφημα 1α). Αμφότερες οι τιμές παραμένουν σε χαμηλότερα επίπεδα από την αρχή του έτους, υπό το βάρος των ανησυχιών για περιορισμό της ζήτησης και επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας, ως απόρροια του εμπορικού πολέμου. Όπως προαναφέρθηκε, το ενδεχόμενο εκ νέου ανόδου των τιμών της ενέργειας ως αποτέλεσμα της διατάραξης της προσφοράς ενέργειας αλλά και η αύξηση του κόστους μεταφοράς, θα μπορούσε να οδηγήσει σε νέα αναζωπύρωση του πληθωρισμού και επακόλουθα περαιτέρω διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος της Ελλάδας.

Όσον αφορά στον πληθωρισμό στην Ελλάδα με βάση τον Εναρμονισμένο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ), το πρώτο πεντάμηνο του 2025 παρέμεινε στην περιοχή του 3% (Γράφημα 2) οριακά χαμηλότερα από το ίδιο διάστημα του 2024 (3,1%), ενώ τον Μάιο αυξήθηκε σε 3,3% από 2,6% τον προηγούμενο μήνα. Η κατηγορία που διατηρεί τον πληθωρισμό σε αυτό το επίπεδο είναι οι υπηρεσίες, οι οποίες συνέβαλαν περισσότερο από το 80% της ανόδου του δείκτη. Η συμβολή των μη επεξεργασμένων τροφίμων διαμορφώθηκε κατά μέσο όρο από την αρχή του έτους σε 0,3 ποσοστιαίες μονάδες (π.μ.), ενώ των βιομηχανικών προϊόντων εξαιρουμένης της ενέργειας αντίστοιχα, σε 0,2 π.μ. Η συνιστώσα του πληθωρισμού που περιλαμβάνει τα προϊόντα ενέργειας αλλά και τα επεξεργασμένα τρόφιμα δεν επηρέασαν τον ΕνΔΤΚ, καθώς οι τιμές σε αυτές τις δύο κατηγορίες προϊόντων παρέμειναν στα ίδια επίπεδο με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Υπενθυμίζεται ότι τα χρόνια που ακολούθησαν την ενεργειακή κρίση η πτώση των τιμών της ενέργειας αντιστάθμισε μερικώς την άνοδο του γενικού επιπέδου τιμών αν και η αρνητική συμβολή ήταν οριακή το 2024.

Η διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος της Ελλάδας που καταγράφηκε το πρώτο τρίμηνο του έτους οφείλεται, *μεταξύ άλλων*, σε παράγοντες όπως οι υψηλότεροι ρυθμοί οικονομικής μεγέθυνσης σε σύγκριση με τους εμπορικούς της εταίρους, αλλά και οι αυξημένες εισαγωγές κεφαλαιουχικού εξοπλισμού στο πλαίσιο των έργων του Ταμείου Ανάκαμψης (βλ. [Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων Alpha Bank της 12.6.2025](#)). Ωστόσο, ενδεχόμενη άνοδος των τιμών της ενέργειας θα επιβάρυνε περαιτέρω το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας και ιδιαίτερα το ισοζύγιο καυσίμων, δεδομένου ότι η Ελλάδα είναι καθαρός εισαγωγέας ενέργειας. Στην περίπτωση αυτή, «ανάχωμα» στη διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου καυσίμων θα αποτελούσε το ανατιμημένο ευρώ έναντι του δολαρίου (Γράφημα 1β). Το κοινό νόμισμα έχει ανατιμηθεί έναντι του δολαρίου επωφελούμενο από τις ανησυχίες για την επίδραση των εμπορικών πολιτικών της αμερικανικής ηγεσίας στην πραγματική οικονομία των ΗΠΑ, ενώ η τάση αυτή δεν φαίνεται να έχει ανακοπεί, παρά το γεγονός ότι σε προηγούμενα γεωπολιτικά γεγονότα το δολάριο είχε ενισχυθεί, καθώς θεωρούνταν «ασφαλές καταφύγιο».

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

Συνεισφορές των συνιστωσών του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ)

Πηγή: Eurostat

Σε ό,τι αφορά στις διμερείς σχέσεις της Ελλάδας με τις εμπλεκόμενες χώρες σημειώνεται ότι οι εισαγωγές πετρελαίου από το Ιράν είναι μηδενικές, ενώ από το 2019 το εμπορικό ισοζύγιο με το Ισραήλ είναι πλεονασματικό. Συγκεκριμένα, το 2024 ανήλθε σε περίπου 0,6 δισ. ευρώ, το υψηλότερο που έχει καταγραφεί μέχρι σήμερα, καθώς οι εξαγωγές της Ελλάδας προς το Ισραήλ ανήλθαν σε Ευρώ 1 δισ. που ισοδυναμούν με 0,4% του ΑΕΠ και 2% των συνολικών εξαγωγών, ενώ οι εισαγωγές ανήλθαν Ευρώ σε 0,4 δισ.

Τουρισμός και Ξένες Άμεσες Επενδύσεις (ΞΑΕ)

Μια παρατεταμένη στρατιωτική σύγκρουση μεταξύ του Ισραήλ και του Ιράν ενδέχεται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις και στον ελληνικό τουρισμό, ως εξής:

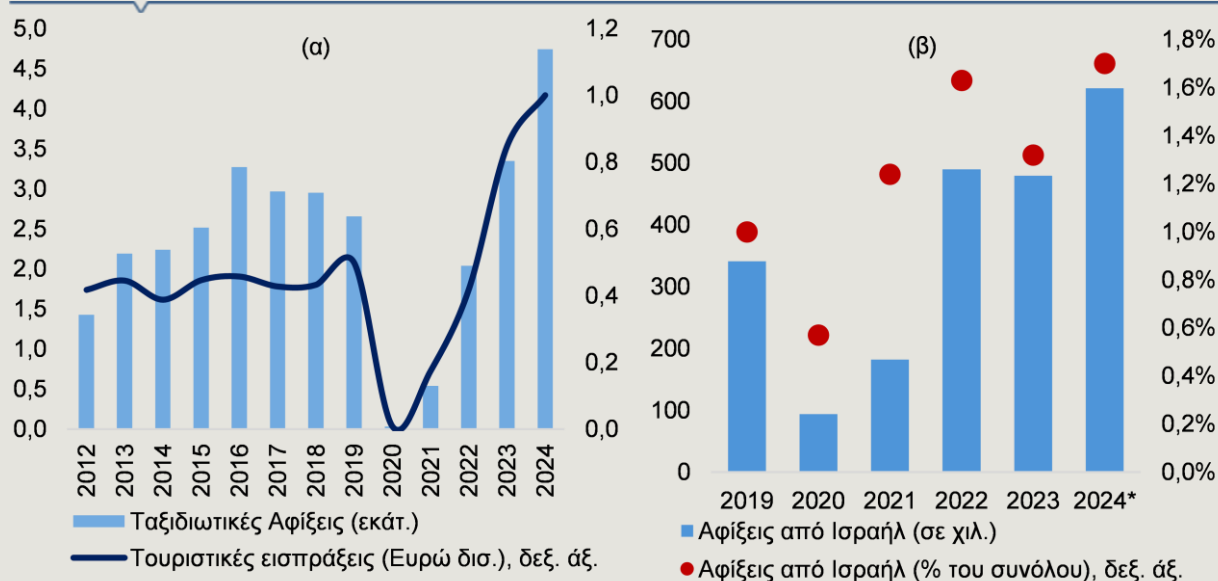
Άμεσες επιδράσεις: αν και οι ταξιδιωτικές αφίξεις από το Ισραήλ αυξήθηκαν κατά σχεδόν 30% το 2024 ανερχόμενες σε 621 χιλ., το μερίδιό τους επί του συνόλου ήταν σχετικά περιορισμένο, καθώς διαμορφώθηκε σε 1,7%, (Γράφημα 3β). Παράλληλα, οι αντίστοιχες ταξιδιωτικές εισπράξεις ανήλθαν σε Ευρώ 419 εκατ. το 2024, από Ευρώ 269 εκατ. το 2023. Οι δυνητικές απώλειες για τη φετινή χρονιά ενδέχεται να είναι υψηλότερες εάν δεν αποκατασταθούν άμεσα οι αεροπορικές συνδέσεις. Στα τέλη Απριλίου η διαθεσιμότητα αεροπορικών θέσεων με βάση τις προγραμματισμένες εισερχόμενες πτήσεις από το Ισραήλ, για τη θερινή περίοδο (Μάρτιος-Οκτώβριος), ανήλθαν σε 1,3 εκατ. θέσεις (+43,5%), αντιπροσωπεύοντας το 4,7% του συνόλου, ενώ οι ενεργές κρατήσεις αεροπορικών θέσεων αυξήθηκαν κατά περίπου 57%³. Σημειώνεται ότι η Ελλάδα διατηρεί σε γενικές γραμμές πλεόνασμα και στο ισοζύγιο υπηρεσιών με το Ισραήλ, το οποίο αποδίδεται κυρίως στον τουρισμό και ανήλθε το 2023 σε Ευρώ 0,43 δισ.

Έμμεσες επιδράσεις: η αβεβαιότητα εξαιτίας των εχθροπραξιών στη Μέση Ανατολή ενδέχεται να αποθαρρύνει πρωτίστως τους πιο μακρινούς ταξιδιώτες από την Ασία, την Ωκεανία, ή την Αμερική, καθώς η ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου θα μπορούσε να θεωρηθεί "γειτονιά αστάθειας", πλήττοντας κυρίως τις ταξιδιωτικές αφίξεις και εισπράξεις μέσω κρουαζιέρας. Το 2024 ήταν χρονιά ρεκόρ, καθώς οι αφίξεις από κρουαζιέρες ανήλθαν σε 4,7 εκατ., αυξημένες κατά 42% σε σύγκριση με το 2023, ενώ οι αντίστοιχες εισπράξεις ανήλθαν σε Ευρώ 1 δισ., έχοντας υπερδιπλασιαστεί σε σύγκριση με την προηγούμενη δεκαετία (Γράφημα 3α). Επιπλέον, αναφέρεται ενδεικτικά ότι η εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση από τις ΗΠΑ, τον Καναδά και την Αυστραλία ανήλθε το 2024 σε 2 εκατ., αποφέροντας έσοδα ύψους Ευρώ 2,2 δισ., ή σχεδόν το 10% επί του συνόλου. Το πρώτο τετράμηνο του 2025 ωστόσο, οι επιδόσεις του ελληνικού τουρισμού παρέμειναν σε ανοδική πορεία με τις αφίξεις να καταγράφουν άνοδο 5,8% σε σύγκριση με το ίδιο διάστημα του 2024 και τις ταξιδιωτικές εισπράξεις να αυξάνονται κατά 10,6%, αντίστοιχα.

Οι γεωπολιτικές αναταραχές θα μπορούσαν επιπρόσθετα να επιφέρουν καθυστέρηση στην υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων και να επιβραδύνουν τις ροές Ξένων Άμεσων Επενδύσεων, οι οποίες επίσης σημειώνουν ιστορικά υψηλές τιμές τα τελευταία χρόνια. Το 2024 οι ΞΑΕ ανήλθαν σε Ευρώ 6,8 δισ.,

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Ταξιδιωτικές αφίξεις και εισπράξεις από κρουαζιέρες (α) και αφίξεις τουριστών από το Ισραήλ (β)

- Αναφορικά με τα στοιχεία από κρουαζιέρες σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος: (i) συμπεριλαμβάνονται ποσά εκτός της Έρευνας Συνόρων για τα οποία δεν είναι διαθέσιμη η ανάλυση ανά εθνικότητα, (ii) τα στοιχεία του 2012 το οποίο ήταν πιλοτικό έτος συλλογής των στοιχείων δεν είναι απολύτως συγκρίσιμα με τα στοιχεία των επόμενων ετών, λόγω εφαρμογής διαφορετικής μεθοδολογίας.
- (*) Τα στοιχεία αφίξεων και εισπράξεων από ταξιδιώτες από το Ισραήλ για το 2024 έχουν αντληθεί από τον ΙΝΣΕΤΕ.

σημειώνοντας αύξηση κατά 41,3% σε σχέση με το 2023, και επιβεβαιώνοντας τη συνεχιζόμενη δυναμική ανάκαμψη μετά την πανδημία. Ο μέσος όρος των ΞΑΕ έχει σχεδόν τριπλασιαστεί από Ευρώ 2,2 δισ. την περίοδο 2010-2020, σε Ευρώ 6,2 δισ. την περίοδο 2021-2024, καταγράφοντας σημαντική ενίσχυση κυρίως στη μεταποίηση, την ακίνητη περιουσία και τις χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες. Σημειώνεται ότι οι καθαρές εισροές ΞΑΕ από το Ισραήλ αφορούν κυρίως ακίνητα και ανήλθαν σε Ευρώ 122 εκατ. το 2024, αντιπροσωπεύοντας το 1,8% των συνολικών εισροών ΞΑΕ.

Η Ελληνική Οικονομία σε Αριθμούς

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Ετήσια στοιχεία	2020	2021	2022	2023	2024	Ετήσιες Μεταβολές
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2020)	-9,2	8,7	5,7	2,3	2,3	
Ιδιωτική Κατανάλωση	-6,2	5,1	8,6	1,8	2,1	
Δημόσια Κατανάλωση	3,0	1,8	0,1	2,6	-4,1	
Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου	1,7	21,7	16,4	6,6	4,5	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-21,5	24,4	6,6	1,9	1,0	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	-7,3	17,4	11,0	0,9	5,5	
Γεν. Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μεταβ., μ.ο. έτους)	-1,2	1,2	9,6	3,5	2,7	
Ανεργία (% , μέσο έτους)	16,3	14,7	12,4	11,1	10,1	
Πρωτογενές Ισοζύγιο της Γεν. Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-6,6	-4,6	0,0	2,0	4,8	
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	209,4	197,3	177,0	163,9	153,6	
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-6,5	-6,6	-10,2	-6,2	-6,4	

Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας	2024	2024		2025	Τελευταία Διαθέσιμη Περίοδος	Τριμηνιαία στοιχεία (% ετήσιες μεταβολές, δείκτες)
		Q3	Q4	Q1		
Οικονομική Δραστηριότητα (% ετήσια μεταβολή)						
Όγκος Λαν. Εμπορίου (εκτός καυσίμων-λιπ/κών)	-0,8	-1,3	-0,6	4,3	4,3 (Ιαν.-Μάρ. 25)	
Νέες εγγραφές Επιβατηγών Αυτοκινήτων	3,4	-4,1	1,9	-3,9	1,1 (Ιαν.-Μάρ. 2025)	
Ιδιωτική Οικοδομική Δραστ/τα (όγκος σε χιλ. m³)	8,7	2,1	3,9		-25,8 (Ιαν.-Φεβ.25)	
Βιομηχανική Παραγωγή: Μεταποίηση	3,8	6,4	-0,1	0,9	0,4 (Ιαν.-Απρ. 25)	
Δείκτες Προσδοκιών						
Δείκτης Υπευθ. Προμηθειών στη μεταποίηση PMI	53,6	52,1	51,8	53,5	53,2 (Μάρ. 25)	
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	107,7	107,4	106,9	107,6	107,0 (Μάρ. 25)	
Δείκτης Επιχ/κών Προσδοκιών στη Βιομηχανία	105,3	103,8	103,7	110,2	110,8 (Μάρ. 25)	
Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης	-46,0	-47,8	-47,4	-43,1	-42,7 (Μάρ. 25)	
Πιστωτική Επέκταση, (% ετήσια μεταβολή, τέλος περιόδου)						
Ιδιωτικός Τομέας	8,9	6,6	8,9	10,3	11,0 (Απρ. 25)	
Επιχειρήσεις (μη χρηματοπιστωτικές)	13,8	9,2	13,8	16,8	17,2 (Απρ. 25)	
Νοικοκυριά	-0,5	-0,9	-0,5	-0,5	-0,3 (Απρ. 25)	
- Καταναλωτικά Δάνεια	6,2	6,0	6,2	5,5	5,5 (Απρ. 25)	
- Στεγαστικά Δάνεια	-2,6	-2,9	-2,6	-2,4	-2,2 (Απρ. 25)	
Τιμές και Αγορά Εργασίας						
Δκτ Τιμών Καταναλωτή (% ετ. μετ., μ.ο. περιόδου)	2,7	2,9	2,4	2,6	2,5 (Μάρ. 25)	
Δκτ Τιμών Διαμερισμάτων, (% ετήσια μεταβολή)	8,9	8,3	7,0	6,8	6,8 (Α τρίμ. 25)	
Ανεργία (% , μ.ο. Περιόδου, εποχ. διορθ.)	10,1	9,6	9,4	8,8	8,3 (Απρ. 25)	
ΑΕΠ (% ετήσια μεταβολή, σταθερές τιμές 2020)						
Ιδιωτική Κατανάλωση	2,3	2,3	2,5	2,2	2,2 (Α τρίμ. 25)	
Δημόσια Κατανάλωση	2,1	2,7	1,1	1,9	1,9 (Α τρίμ. 25)	
Επενδύσεις	-4,1	-1,8	-3,4	0,7	0,7 (Α τρίμ. 25)	
Εξαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	4,5	0,7	7,6	-3,2	-3,2 (Α τρίμ. 25)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	1,0	3,1	2,9	2,2	2,2 (Α τρίμ. 25)	
Εισαγωγές Αγαθών & Υπηρεσιών	5,5	5,4	2,4	2,4	2,4 (Α τρίμ. 25)	

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, IOBE, S&P Global

Η ευρωπαϊκή υστέρηση στην καινοτομία και την παραγωγικότητα: Ο ρόλος της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας

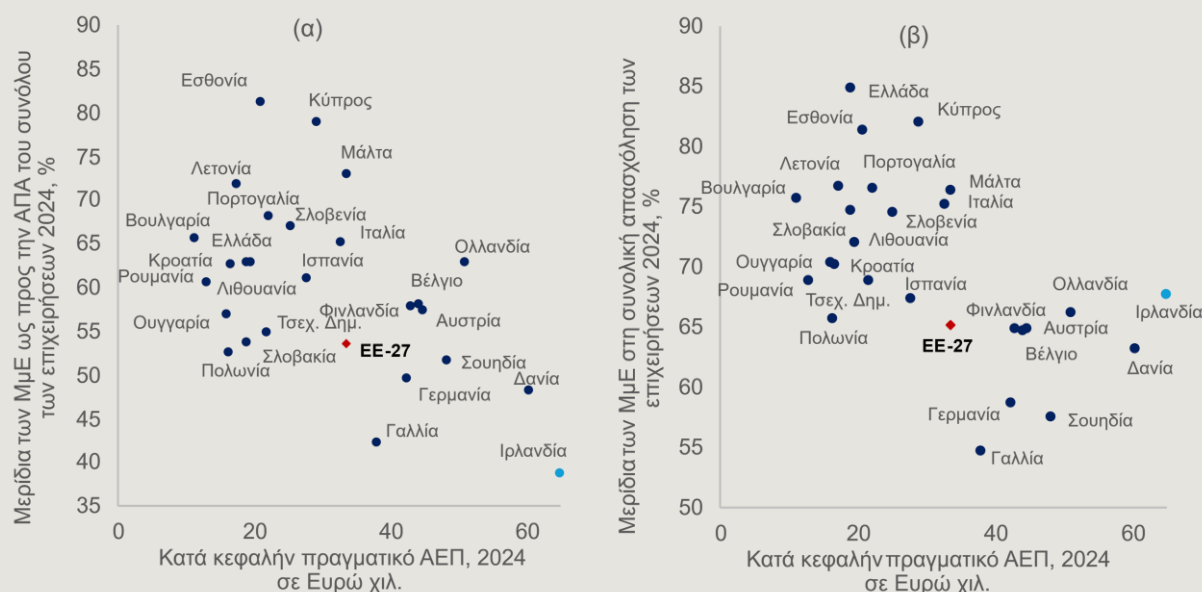
Το 2025 αναμένεται να φέρει ένα μείγμα οικονομικών και γεωπολιτικών αλλαγών, παγκοσμίως. Οι πιθανές αλλαγές στην εμπορική πολιτική των χωρών, καθώς και οι γεωπολιτικές διαταραχές αναμένεται να επηρεάσουν το διεθνές εμπόριο, μη αφήνοντας ανεπηρέαστο το ευρωπαϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ευρώπη βρίσκεται σε ένα σημείο καμπής για την αντιμετώπιση της επιβράδυνσης της παραγωγικότητας και της ανάπτυξης. Σύμφωνα με την έκθεση Draghi, ο αυξανόμενος ανταγωνισμός, παγκοσμίως, καθιστά επιτακτική την ανάγκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ-27) να αναπτύξει καινοτόμες τεχνολογίες και να καλύψει τα κενά παραγωγικότητας με άλλες χώρες, προκειμένου να ενισχύσει την οικονομική της ανάπτυξη και να διασφαλίσει την ευημερία σε έναν όλο και πιο αβέβαιο κόσμο. Σε αυτό το περιβάλλον, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ)⁴ είναι ζωτικής σημασίας για όλους τους κλάδους, αφού αποτελούν σημαντική πηγή καινοτομίας και δημιουργίας θέσεων εργασίας.

Η σημασία των ΜμΕ -εξαιρουμένου του χρηματοπιστωτικού τομέα⁵- για τον οικονομικό ιστό της ΕΕ-27 είναι θεμελιώδης, καθώς, το 2024, αντιπροσώπευαν το 99,8% του συνόλου των επιχειρήσεων (Annual Report of European SMEs 2024/2024, European Commission), ενώ τη μερίδα του λέοντος συνεχίζουν να κατέχουν οι πολύ μικρές επιχειρήσεις (93,6%), δηλαδή εκείνες με απασχολούμενους από 0 έως και 9 άτομα. Επιπλέον, οι ΜμΕ, στο σύνολό τους, αριθμούν 26,1 εκατ. και παρέχουν θέσεις εργασίας σε 89,8 εκατ. εργαζομένους, συμβάλλοντας περίπου τα 2/3 της συνολικής απασχόλησης και άνω του ήμισυ της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) του συνόλου των επιχειρήσεων (ΜμΕ και μεγάλων επιχειρήσεων). Ο ισχυρός ρόλος των ΜμΕ είναι κοινό χαρακτηριστικό και στις 27 χώρες-μέλη της ΕΕ, ωστόσο τα μερίδιά τους στην ΑΠΑ και την απασχόληση ποικίλλουν σημαντικά μεταξύ τους, λόγω της διαφορετικής διάρθρωσης των οικονομιών τους. Ενδεικτικά:

- Τα υψηλότερα μερίδια της ΑΠΑ των ΜμΕ στην ΑΠΑ του συνόλου των επιχειρήσεων (Γράφημα 4α), που υπερβαίνουν, μάλιστα, σημαντικά τον μέσο όρο της ΕΕ-27 (53,6%), κατέχουν χώρες με σχετικά χαμηλό κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε πραγματικούς όρους⁶, όπως η Εσθονία (81,1%), η Κύπρος (78,8%), η Μάλτα (72,8%) και η Λετονία (71,7%). Στον αντίποδα, τα χαμηλότερα αντίστοιχα μερίδια των ΜμΕ ανήκουν σε χώρες πιο εύπορες οικονομικά, όπως η Ιρλανδία (38,6%), η Γαλλία (42,0%), η Δανία (48,0%) και η Γερμανία (49,4%). Από τις παραπάνω χώρες, ιδιαίτερη είναι η

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Μερίδια των ΜμΕ στην ΑΠΑ και την απασχόληση του συνόλου των επιχειρήσεων σε σχέση με το πραγματικό κατά κεφαλήν ΑΕΠ στις χώρες-μέλη της ΕΕ-27 (2024)

Στα Γραφήματα 4α και 4β εξαιρείται το Λουξεμβούργο, ενώ για την Ιρλανδία έχει γίνει επεξεργασία των στοιχείων της για λόγους συμμετρικής παρουσίασης των γραφημάτων

περίπτωση της Ιρλανδίας, η οποία έχει ένα από τα υψηλότερα κατά κεφαλήν ΑΕΠ της ΕΕ-27 και της οποίας οι μεγάλες επιχειρήσεις συνεισφέρουν στην ΑΠΑ του συνόλου των επιχειρήσεων 61,4%. Τούτο εξηγείται σε μεγάλο βαθμό από το γεγονός ότι στην Ιρλανδία έχει εγκατασταθεί, πλήθος πολυεθνικών επιχειρήσεων, κυρίως αμερικανικών, ως αποτέλεσμα της ευνοϊκής φορολογίας.

- Τα υψηλότερα μερίδια των ΜμΕ στην απασχόληση του συνόλου των επιχειρήσεων (Γράφημα 4β), κατέχουν οι χώρες της Νότιας και Ανατολικής Ευρώπης, που ταυτόχρονα συνεισφέρουν σημαντικά και στην ΑΠΑ. Στην κορυφή της κατάταξης βρίσκεται η Ελλάδα, με μερίδιο στην απασχόληση 84,7% και ένα από τα χαμηλότερα κατά κεφαλήν εισοδήματα στην Ευρώπη. Ακολουθούν η Κύπρος (81,8%), η Εσθονία (81,2%), η Λετονία (76,4%), η Πορτογαλία (76,3%), η Μάλτα (76,1%), η Βουλγαρία (75,4%) και η Ιταλία (75%). Αντίθετα, οι πλούσιες χώρες της Βόρειας και Κεντρικής Ευρώπης κατέχουν μερίδια στην απασχόληση που είναι χαμηλότερα του μέσου όρου της ΕΕ-27 (65,1%), όπως για παράδειγμα είναι η Γαλλία (54,4%), η Σουηδία (57,3%) και η Γερμανία (58,4%).

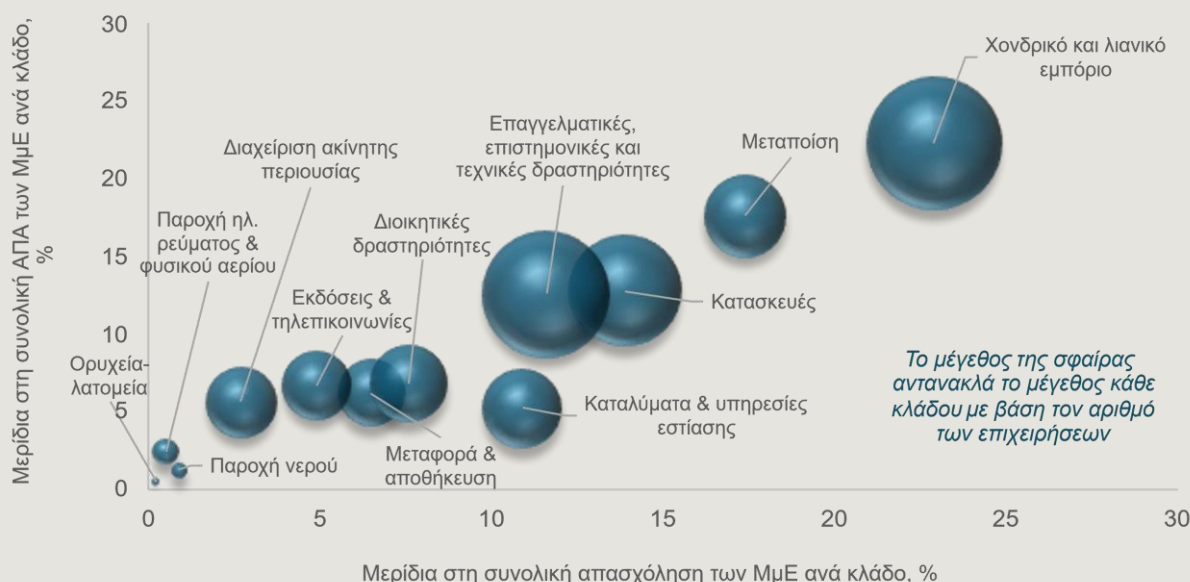
Όσον αφορά στην κλαδική διάσταση, το βασικό συμπέρασμα που προκύπτει από την ανάλυση των δεδομένων είναι ότι οι ΜμΕ διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην παραγωγή όλου του φάσματος της οικονομικής δραστηριότητας, αλλά η συμβολή τους είναι πιο σημαντική σε ορισμένους κλάδους, οι οποίοι συγκεντρώνουν και τον μεγαλύτερο αριθμό επιχειρήσεων (εμπόριο, μεταποίηση, κατασκευές και επαγγελματικές, επιστημονικές & τεχνικές δραστηριότητες). Η συνεισφορά του τουριστικού κλάδου (καταλύματα & υπηρεσίες εστίασης), ο οποίος είναι κομβικός στις μεσογειακές χώρες, είναι υψηλή όσον αφορά στην απασχόληση, περίπου 10,9% στο σύνολο της απασχόλησης των ΜμΕ, αλλά μόνο η μισή σχεδόν (5,2%) στο σύνολο της ΑΠΑ των ΜμΕ (Γράφημα 5).

Ενώ οι ΜμΕ αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ευρωπαϊκής οικονομίας, υστερούν σημαντικά σε όρους παραγωγικότητας σε σύγκριση με τις μεγάλες επιχειρήσεις. Η συνολική παραγωγικότητα των ΜμΕ είναι περίπου στο 60% των μεγάλων επιχειρήσεων, καθιστώντας αυτό το χαρακτηριστικό την «αχίλλειο πτέρνα» τους. Οι επιδόσεις του δείκτη της παραγωγικότητας των ΜμΕ, όπως ορίζεται από τον λόγο της πραγματικής ΑΠΑ ως προς τον αριθμό των εργαζομένων, ποικίλλουν πολύ τόσο μεταξύ των χωρών, όσο και μεταξύ των κλάδων στις οποίες δραστηριοποιούνται και, φυσικά, με βάση το μέγεθός τους. Κατά κανόνα, υψηλότερη παραγωγικότητα καταγράφεται στους κλάδους της ενέργειας, της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας και των ορυχείων-λατομείων. Με βάση το μέγεθος, οι πολύ μικρές επιχειρήσεις (0 έως και 9 εργαζόμενοι) και οι μικρές επιχειρήσεις (10-49 εργαζόμενοι), κατά κανόνα, υστερούν αισθητά σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις (άνω των 250 εργαζομένων) όσον αφορά στην πραγματική προστιθέμενη αξία ανά εργαζόμενο (Γράφημα 6).

Μεταξύ των 27 χωρών-μελών της ΕΕ, η Ιρλανδία και η Ελλάδα αποτελούν τις δύο ακραίες περιπτώσεις: η Ιρλανδία καταγράφει την υψηλότερη παραγωγικότητα στις ΜμΕ (92,1 Ευρώ χιλ.) και εξαιρετική επίδοση στις μεγάλες επιχειρήσεις. Οι υψηλές επιδόσεις της Ιρλανδίας εξηγούνται από παράγοντες, όπως το υψηλό επίπεδο καινοτομίας, ο έντονος εξαγωγικός προσανατολισμός και η διάρθρωση της οικονομίας, στην οποία λειτουργούν πολύ μεγάλες (πολυεθνικές) επιχειρήσεις με έμφαση στις υπηρεσίες. Από την άλλη πλευρά, το 2024, η Ελλάδα βρέθηκε στην τελευταία θέση μεταξύ των χωρών-μελών της ΕΕ-27, όσον αφορά στην πραγματική παραγωγικότητα των ΜμΕ (17 Ευρώ χιλ.), σχεδόν 6 φορές χαμηλότερη από την αντίστοιχη

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Μερίδια των ΜμΕ στην ΑΠΑ και την απασχόληση στην ΕΕ-27 ανά κλάδο (2024)

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

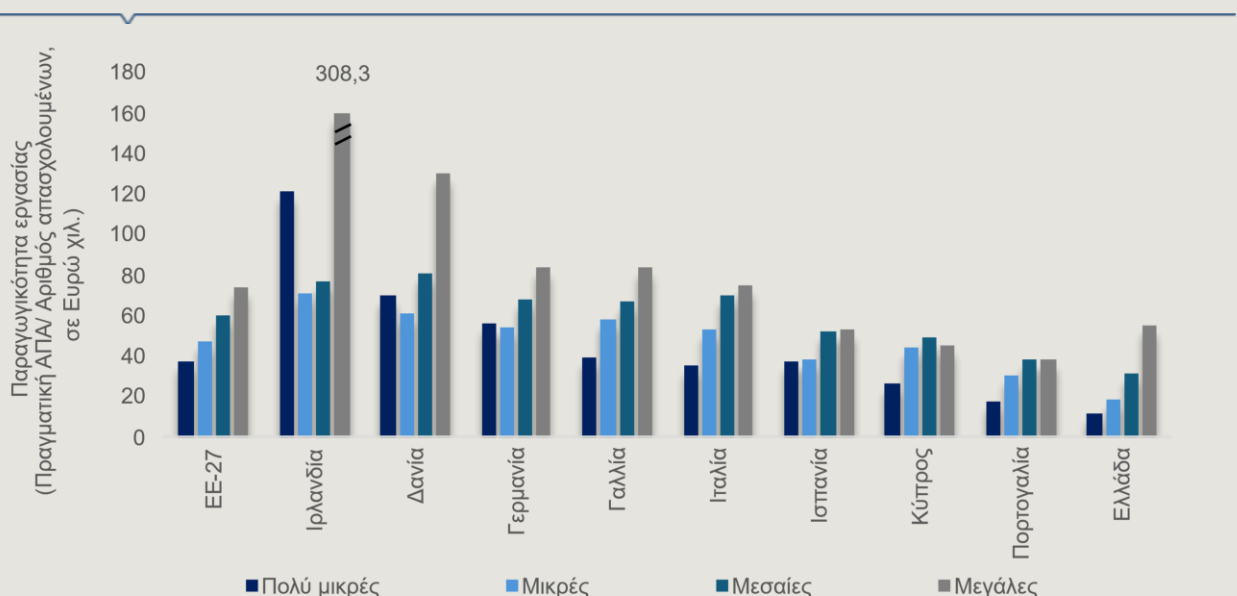
της Ιρλανδίας. Παράλληλα, το κενό παραγωγικότητας μεταξύ των ΜμΕ και των μεγάλων επιχειρήσεων στην Ελλάδα είναι έντονο, αφού η παραγωγικότητα των ΜμΕ αντιστοιχεί περίπου στο 1/3 της αντίστοιχης των μεγάλων επιχειρήσεων. Ειδικά, στις πολύ μικρές επιχειρήσεις, αυτό το κενό είναι ακόμα μεγαλύτερο. Βέβαια, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις για το 2025, η Ελλάδα αναμένεται να επιτύχει μία μικρή βελτίωση στην παραγωγικότητα εργασίας των ΜμΕ.

Όπως υπογραμμίζεται στην έκθεση Draghi, υπάρχει ισχυρή σύνδεση μεταξύ παραγωγικότητας και οικονομικής ανάπτυξης. Για τον λόγο αυτό, θεωρείται εκ των ων ουκ άνευ προϋπόθεση να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της παραγωγικότητας των ΜμΕ αποτελεσματικά, ώστε να επιτευχθεί υψηλότερο επίπεδο ευημερίας στην Ευρώπη. Με ποιους τρόπους;

- Μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας των ΜμΕ με τις μεγάλες επιχειρήσεις, αφού διάφορες μελέτες όπως αυτή της εταιρείας McKinsey (“A microscope on small businesses”, Μάιος 2024) επιβεβαιώνουν το επιχείρημα ότι η παραγωγικότητα των ΜμΕ και η παραγωγικότητα των μεγάλων επιχειρήσεων είναι διασυνδεδεμένες, αφού επωφελούνται και οι δύο κατηγορίες επιχειρήσεων από την ανταλλαγή γνώσεων, ιδεών, βέλτιστων πρακτικών, ακόμα και ταλέντων.
- Επίσης, μέσω της περαιτέρω διευκόλυνσης της πρόσβασής τους σε χρηματοοικονομικό κεφάλαιο για επενδύσεις σε φυσική και ψηφιακή υποδομή, της θέσπισης αποτελεσματικών ρυθμιστικών πλαισίων που ενισχύουν τον ανταγωνισμό και της ενίσχυσης της κατάρτισης των απασχολούμενων (upskilling, reskilling). Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή⁷, οι ΜμΕ συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις, όπως η περιορισμένη πρόσβαση στη χρηματοδότηση, η ρυθμιστική πολυπλοκότητα και η ανάγκη προσαρμογής των επιχειρηματικών τους μοντέλων.
- Τέλος, η εμβάθυνση της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς είναι κρίσιμη, δίνοντας τη δυνατότητα στις πιο παραγωγικές επιχειρήσεις της Ευρώπης να αυξήσουν το μέγεθός τους και να το επιτύχουν πιο γρήγορα. Η άρση των εναπομεινάντων εμποδίων στο εμπόριο εντός της ΕΕ-27 και η προώθηση της ένωσης κεφαλαιαγορών είναι καθοριστικής σημασίας από αυτή την άποψη, παρέχοντας κίνητρα στις εταιρείες να επενδύσουν σε Έρευνα & Ανάπτυξη. Επιπλέον, για τις νεοφυείς επιχειρήσεις, η παροχή μεγαλύτερης πρόσβασης σε επιχειρηματικά κεφάλαια με την άμβλυνση των περιορισμών θα εξασφάλιζε την κρίσιμη επένδυση στα αρχικά στάδια της καινοτομίας (“Europe’s Productivity Weakness: Firm-Level Roots and Remedies”, IMF, Φεβρουάριος 2025).

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Το κενό παραγωγικότητας εργασίας μεταξύ ΜμΕ και μεγάλων επιχειρήσεων σε επιλεγμένες χώρες-μέλη της ΕΕ-27 (2024)

Πηγή:
Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

ΑΓΟΡΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ & ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

Θετικά αξιολογούν οι αγορές τις τελευταίες εξελίξεις στη Μέση Ανατολή

- Ο πρόεδρος των ΗΠΑ ανακοίνωσε κατάπαυση του πυρός μεταξύ Ιράν και Ισραήλ
- Θετική εξέλιξη χαρακτήρισε την κατάπαυση του πυρός ο Γερμανός καγκελάριος κ. F. Merz, στο περιθώριο της Συνόδου Κορυφής του NATO
- Στο επίκεντρο της Συνόδου του NATO βρίσκεται η αύξηση των αμυντικών δαπανών των χωρών στο 5% του ΑΕΠ, που αναμφίβολα αποτελεί μία τεράστια οικονομική πρόκληση για πολλά μέλη

Οι Εξελίξεις στην Παγκόσμια Οικονομία

ΗΠΑ ► Συμφωνήθηκε η πλήρης και ολική κατάπαυση του πυρός μεταξύ Ιράν και Ισραήλ, με τον πρόεδρο των ΗΠΑ κ. D. Trump να συγχαίρει τα δύο κράτη και να κάνει λόγο για επίσημο τέλος του “12ήμερου” πολέμου. Η άμεση εμπλοκή των ΗΠΑ, προσωρινά, ενίσχυσε την αβεβαιότητα, όμως, αναμφίβολα διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στην εκεχειρία. Στις ΗΠΑ, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) διατήρησε αμετάβλητο το βασικό της επιτόκιο στο 4,25%-4,50% (Γράφημα 7α), για τέταρτη διαδοχική συνεδρίαση. Επίσης, η Fed αναθεώρησε επί τα χείρω τις προβλέψεις για την αμερικανική οικονομία, σε σχέση με τις προβλέψεις του Μαρτίου, προσδοκώντας ανάπτυξη στο 1,4%, το 2025, και 1,6%, το 2026, ενώ ο πληθωρισμός αναμένεται να αυξηθεί στο 3,0%, το 2025, και στο 2,4%, το 2026. Επίσης, αξίζει να αναφερθεί ότι οι αξιωματούχοι της Fed αναμένουν δύο μειώσεις των επιτοκίων, κατά 25 μονάδες βάσης, εντός του 2025, τονίζοντας ότι η αβεβαιότητα για τις προοπτικές της οικονομίας έχει περιοριστεί αλλά παραμένει αυξημένη. Προς αυτήν την κατεύθυνση, η αντιπρόεδρος της Fed, κ. M. Bowman, ανέφερε ότι πρέπει να εξετασθεί η προσαρμογή του επιτοκίου, με την ίδια να δηλώνει ότι ανησυχεί περισσότερο για τους κινδύνους στην αγορά εργασίας παρά για τις επιπτώσεις των δασμών στον πληθωρισμό.

ΖτΕ ► Η πρόεδρος της ΕΚΤ, κ. C. Lagarde, σε πρόσφατη ομιλία της, ανέφερε ότι κινούμαστε σε έναν κόσμο που χαρακτηρίζεται όλο και περισσότερο από κατακερματισμό, αβεβαιότητα και συγκρούσεις και η Ευρώπη οφείλει να επιβεβαιώσει τον ρόλο της ως πυλώνα οικονομικής και πολιτικής σταθερότητας. Αξιωματούχοι των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης χαρακτηρίζουν θετική τη συμφωνία στη Μέση Ανατολή, ενώ οι χώρες του NATO αναμένεται να δεσμευθούν για σημαντική αύξηση των αμυντικών τους δαπανών, στο 5% του ΑΕΠ.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

- Οι εντάσεις στη Μέση Ανατολή και η κατάπαυση του πυρός
- Δηλώσεις ανώτατων αξιωματούχων της Fed για την πορεία της νομισματικής πολιτικής, μετά τη διατήρηση του επιτοκίου στο 4,25%-4,50%
- Δέσμευση για αύξηση των αμυντικών δαπανών στο 5% του ΑΕΠ από τα μέλη του NATO

Βασικά επιτόκια κεντρικών τραπεζών και πορεία του πληθωρισμού στο Ην. Βασίλειο

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Πηγές: ECB, Fed, ONS

Διεθνής Οικονομία► Ο εμπορικός προστατευτισμός και οι εντεινόμενες γεωπολιτικές εντάσεις προκαλούν αυξημένη αβεβαιότητα στη χάραξη της οικονομικής πολιτικής των κρατών. Αναμφίβολα, η σύρραξη στη Μέση Ανατολή έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον όλων των υπευθύνων χάραξης νομισματικής και οικονομικής πολιτικής, που ανησυχούν για τον αντίκτυπο, κυρίως, της ενέργειας και, δευτερευόντως, στον πληθωρισμό. Επιπλέον, σε μία προσπάθεια να μειώσει την εξάρτησή της από τις ΗΠΑ, μετά τις προσπάθειες του προέδρου των ΗΠΑ να γίνει ο Καναδάς η 51^η Πολιτεία, ο Πρωθυπουργός του Καναδά, κ. M. Carney, υπέγραψε συμφωνία στον τομέα της ασφάλειας και άμυνας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στο Ην. Βασίλειο, η Τράπεζα της Αγγλίας (BoE) διατήρησε το βασικό της επιτόκιο στο 4,25%, ενώ δήλωσε ότι η προσοχή στρέφεται στους κινδύνους για την αγορά εργασίας, καθώς και τις εντάσεις στη Μέση Ανατολή, που ενδέχεται να επηρεάσουν τις τιμές της ενέργειας. Ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 3,4%, σε ετήσια βάση, τον Μάιο, από 3,5%, τον προηγούμενο μήνα (Γράφημα 7β), ενώ ο δομικός πληθωρισμός που εξαιρεί τις ευμετάβλητες τιμές της ενέργειας, των τροφίμων, των αλκοολούχων ποτών και των καπνών, επιβραδύνθηκε στο 3,5%, τον Μάιο, από 3,8%, τον Απρίλιο. Τέλος, η Κίνα προειδοποίησε, τις προηγούμενες ημέρες, για κίνδυνο εξάπλωσης του πολέμου στη Μέση Ανατολή, που δύναται να οδηγήσει σε περιφερειακή αστάθεια.

Οι Συναλλαγματικές Ισοτιμίες και οι Αγορές Ομολόγων

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Χρηματιστηρίου του Σικάγου, οι συνολικές καθαρές τοποθετήσεις (αγορές μείον πωλήσεις) στην ισοτιμία του ευρώ με το δολάριο παρέμειναν θετικές, την εβδομάδα που έληξε στις 20 Ιουνίου. Οι θετικές θέσεις (υπέρ του ευρώ "long") αυξήθηκαν κατά 8.528 συμβόλαια, με αποτέλεσμα οι συνολικές καθαρές θέσεις να διαμορφωθούν στα 101.553 συμβόλαια από 93.025 συμβόλαια, την προηγούμενη εβδομάδα (Γράφημα 8).

Ανοδικές τάσεις παρατηρούνται στη συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ έναντι του δολαρίου, με την ισοτιμία, στις 24 Ιουνίου, να διαμορφώνεται στο 1,1606 €/€ (Πίνακας 2) και το δολάριο να υποχωρεί, ως αποτέλεσμα της αποκλιμάκωσης της έντασης στη Μέση Ανατολή. Αντίστοιχα, ο δείκτης δολαρίου DXY, που μετρά το αμερικανικό δολάριο έναντι των κυριότερων νομισμάτων, κινήθηκε καθοδικά στις 24 Ιουνίου (97,99), πλησίον των χαμηλών έτους, που επιτεύχθηκαν στις 12 Ιουνίου (97,60).

Καθοδικές τάσεις καταγράφονται στην ομολογιακή αγορά των ΗΠΑ, με την απόδοση του 10ετούς ομολόγου να ανέρχεται στο 4,35%, στις 24 Ιουνίου, ενώ το 2ετές ανέρχεται στο 3,85%, μετά την ανακοίνωση για κατάπαυση του πυρός στη Μέση Ανατολή. Παράλληλα, στη ΖτΕ παρατηρούνται ανοδικές τάσεις στις αποδόσεις των ομολόγων. Ενδεικτικά, η απόδοση του 10ετούς γερμανικού ομολόγου ανήλθε στο 2,55%, στις 24 Ιουνίου (Πίνακας 3). Τέλος, η διαφορά απόδοσης μεταξύ του 10ετούς ομολόγου της Ελλάδας και του 10ετούς ομολόγου της Γερμανίας (spread) βρίσκεται στις 74 μ.β.

ΠΡΟΣΕΧΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

ΗΠΑ:

- Τελική εκτίμηση ΑΕΠ Α' τριμήνου (26 Ιουνίου)

ΖτΕ:

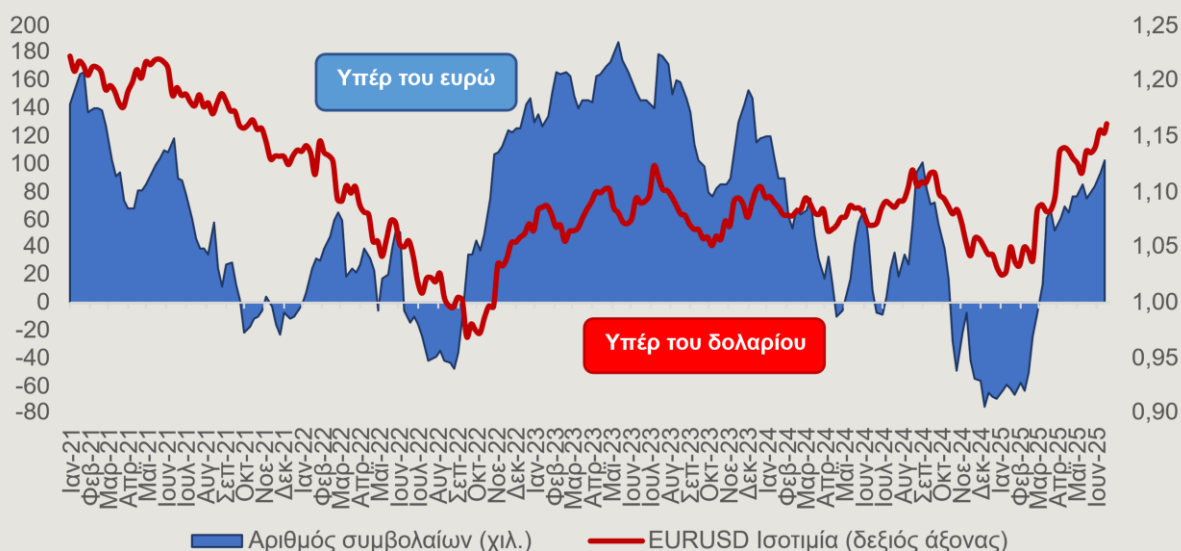
- Δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης Ιουνίου (27 Ιουνίου)
- Ποσοστό Ανεργίας Ιουνίου, Γερμανία (30 Ιουνίου)

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΓΟΡΕΣ:

- Εξαγωγές Α' τριμήνου, Ην. Βασίλειο (30 Ιουνίου)
- Δείκτης PMI Βιομηχανίας της S&P Global Ιουνίου, Ην. Βασίλειο (1 Ιουλίου)

ΓΡΑΦΗΜΑ 8

Specs θέσεις για μη εμπορικές/κερδοσκοπικές συναλλαγές και συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Πηγές: CFTC, IMM, Bloomberg

Αγορές σε Αριθμούς

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Συναλλαγματικές Ισοτιμίες

Αγορά Συναλλάγματος				
	24-Ιουν-25	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Εβδ. Μεταβολή (%)
Ευρώ/Δολάριο (€/\$)	1,1606	1,1480	1,0733	
Ευρώ/Στερλίνα (€/£)	0,8525	0,8549	0,8461	
Στερλίνα/Δολάριο (£/\$)	1,3615	1,3429	1,2686	
Ευρώ/Ελβετικό φράγκο (€/CHF)	0,9388	0,9374	0,9585	
Ευρώ/Γιεν Ιαπωνίας (€/JPY)	168,2415	166,7900	171,3500	
Δολάριο/Γιεν Ιαπωνίας (\$/JPY)	144,9585	145,2900	159,6200	
Ευρώ/Δολάριο Αυστραλίας (€/AUD)	1,7830	1,7732	1,6125	
Ευρώ/Δολάριο Καναδά (€/CAD)	1,5916	1,5702	1,4660	
Ευρώ/Κινεζικό γουάν (€/CNY)	8,3250	8,2500	7,7936	
Ευρώ/Τουρκική λίρα (€/TRY)	46,0480	45,4360	35,3666	
Δείκτης Δολαρίου (US dollar Index)	97,9920	98,8200	105,4730	

Πηγή:
Bloomberg

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Αποδόσεις ομολόγων και spreads έναντι 10ετούς γερμανικού ομολόγου

Διεθνείς αποδόσεις ομολόγων (%)					Ευρωπαϊκές αποδόσεις 10ετούς ομολόγου (%)				
	24-Ιουν-25	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Εβδομαδιαία μεταβολή (σε μονάδες βάσης)		24-Ιουν-25	7 μέρες πριν	1 έτος πριν	Διαφορά με ομόλογο Γερμανίας (spread)
2ετές ΗΠΑ	3,846	3,952	4,723	-10,6	Γερμανίας	2,550	2,535	2,431	
10ετές ΗΠΑ	4,348	4,389	4,232	-4,1	Ολλανδίας	2,763	2,753	2,782	21
2ετές Ην. Βασιλείου	3,864	3,918	4,180	-5,3	Κύπρος	2,905	2,913	3,351	36
10ετές Ην. Βασιλείου	4,501	4,549	4,080	-4,8	Πορτογαλίας	3,027	3,048	3,164	48
2ετές Ιαπωνίας	0,732	0,752	0,296	-2,0	Ισπανίας	3,211	3,165	3,297	66
10ετές Ιαπωνίας	1,418	1,460	0,986	-4,2	Γαλλίας	3,252	3,248	3,198	70
2ετές Καναδά	2,614	2,699	3,904	-8,6	Ελλάδας	3,294	3,298	3,653	74
10ετές Καναδά	3,292	3,367	3,330	-7,5	Ιταλίας	3,475	3,487	3,948	93

Πηγή:
Bloomberg

¹ U.S. Energy Information Administration (EIA), Amid regional conflict, the Strait of Hormuz remains critical oil chokepoint, June 16,2025.

² Στοιχεία 2023, U.S. Energy Information Administration (EIA), Country Analysis Brief: Iran, October 2024.

³ Στοιχεία INΣΕΤΕ [Airdata tracker - INSETE](#)

⁴ Η κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων ως προς το μέγεθος είναι η εξής: Πολύ μικρές 0-9 εργαζόμενοι, Μικρές 10-49 εργαζόμενοι, Μεσαίες 50-249 εργαζόμενοι, Μεγάλες >250 εργαζόμενοι.

⁵ Εξαιρούνται οι κλάδοι Γεωργία-Αλιεία-Δασοκομία και συγκεκριμένοι κλάδοι των υπηρεσιών, όπως η Εκπαίδευση και η Υγεία.

⁶ Σε σταθερές τιμές 2020.

⁷ Annual Report of European SMEs 2024/2024, European Commission.

Alpha Bank Economic Research

Παναγιώτης Καπόπουλος
Chief Economist
panayotis.kapopoulos@alpha.gr

Ανάλυση Οικονομικής Συγκυρίας

Ειρήνη Αδαμοπούλου
Expert Economist
eirini.adamopoulou@alpha.gr

Ελένη Μαρινοπούλου
Expert Economist
eleni.marinopoulou@alpha.gr

Γεράσιμος Μουζάκης
Senior Economist
gerasimos.mouzakis@alpha.gr

Φώτιος Μητρόπουλος
Research Economist
fotios.mitropoulos@alpha.gr

Ζαχαρούλα Παριάρου
Research Economist
zacharoula.pariarou@alpha.gr

Το παρόν δελτίο εκδίδεται από την Alpha Bank και έχει αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα. Οι πληροφορίες που περιέχει προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Alpha Bank και αποτελούν έκφραση γνώμης βασισμένη σε διαθέσιμα δεδομένα μιας συγκεκριμένης ημερομηνίας. Το παρόν δεν αποτελεί συμβουλή ή σύσταση ούτε προτροπή για την διενέργεια οποιασδήποτε συναλλαγής και ως εκ τούτου δεν έχουν ληφθεί υπόψη παράγοντες όπως, η γνώση, η εμπειρία, η χρηματοοικονομική κατάσταση και οι επενδυτικοί στόχοι ενός εκάστου των δυνητικών ή/και υφιστάμενων πελατών και δεν έχουν ελεγχθεί για πιθανή φορολόγηση του εκδότη στην πηγή ούτε και για άλλη, περαιτέρω, φορολογική συνέπεια εκ της συμμετοχής σ' αυτά. Επίσης δεν συνιστά έρευνα στον τομέα των επενδύσεων κατά την έννοια της ισχύουσας νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν έχει συνταχθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του νόμου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της έρευνας στον τομέα των επενδύσεων. Η Alpha Bank δεν υποχρεούται να επικαιροποιεί ή να αναθεωρεί το δελτίο αυτό ούτε να προβαίνει σε ανακοινώσεις ή ειδοποιήσεις σε περίπτωση που οποιοδήποτε στοιχείο, γνώμη, πρόβλεψη ή εκτίμηση που περιέχεται σε αυτό μεταβληθεί ή διαπιστωθεί εκ των υστέρων ως ανακριβής. Τυχόν δε προβλέψεις επί του παρόντος δελτίου για την πορεία των αναφερόμενων σε αυτό οικονομικών μεγεθών αποτελούν εκτιμήσεις της Alpha Bank βασισμένες στα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο δελτίο. Η Alpha Bank και οι θυγατρικές της, καθώς επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα στελέχη και οι υπάλληλοι αυτών δεν παρέχουν καμία διαβεβαίωση ούτε εγγυώνται την ακρίβεια, την πληρότητα και την ορθότητα των πληροφοριών που περιέχονται και των απόψεων που διατυπώνονται στο παρόν ή την καταλληλότητά τους για συγκεκριμένη χρήση και δεν φέρουν καμία ευθύνη για οποιανδήποτε άμεση ή έμμεση ζημία θα μπορούσε τυχόν να προκύψει σε σχέση με οποιανδήποτε χρήση του παρόντος και των πληροφοριών που περιέχει εν όλω ή εν μέρει. Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση αυτού του δελτίου ή τμήματός του πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρει την Alpha Bank ως πηγή προελεύσεώς του